

Sitten 7 p. illalla Kansankodissa. Samalla pidetään kekkerit, jonne miesten pyydetään tuomaan syötävää. Juhlakomitea ilmoittaa mitä itse kukin tuo. Puheaineeksi s. s. osaston kokouksessa oli päätey puhujalle esittävä ensipäiväksi: pienviljelijät ja palkkatyöläiset; toisena, militarismi; kolmantena, osastoiminta. Koetta-kaapas toverittaret saapua lukuisasti näihin tilaisuuksiin, ainahan niissä saa jotain oppia ja selvenee asioita joista keskustellaan ja vältellään.

S. S. Osaston toiminnasta voim mainita, että pidettiin helmik. 11 p. kokous, valittiin osastolle uusia virkailijoita. Toverittaren kirjenvaihtaja hyljettiin itse tunnustamansa laiskuu-den tähden. Uudeksi kirjenvaihtajaksi tuli Mrs. Aina Mäki. Toivomus olisi nyt nähdä useammin kirjeitä lehdeessämme Beldenistä. Nyt siskot on meille myös vielä jotain uutta, joka kuuluu meille hädelle ja kaikille täysilukuisille naisille. Nyt juuri kool-la oleva lainlaatikunta on hyväksynyt edustaja Lindströmin ehdotuk-sen, että naisilla on osittainen ään- oikeus valtiossamme. Syysvaaleissa v. 1918 tullaan myös äänestämään, josko saadaan täydellinen äänioikeus. Monessa valtiossa on jo oikeudet naisilla äänestää virkailijoita ja sit- ten kun mekin sen saamme niin siskot olettako kyllin tietoisia käyttä- mään oikein tuota lippua, jonka merkitys on niin suuri, val käyttä- mekö sitä väärin itsellemme ja toi- sille vahingoksi. Tästä sopisi keskus- tella naisten kokouksissa kuinka pal- lon tarvitseisi korjauksia oikeuslat- tokseemme, saan nyt vain kuinka nainen on ylenkatsottu. Olen usein ollut siitä katkeralla mielellä, kun miesten olen isojen kärejäistuntojen aikana, puhuvan senlaisesta petety- stä naisesta, joka on lain avulla jout- tunut hakemaan elatusta itseltömälle lapselleen. Kuinka lakitupa oli täyn- nä miehiä ja tuo onneton tyttöparha yksin siellä, ja kuinka häneltä ky- sellään kaikki yksityiskohta myöten ja näkee miesten ivallisesta naamas- ta, että se heitä huvittaa. Onko tämä tarpeellista tällainen kuuluste- lu? Elkö asiaa voidisi korjata ja mon- ta muuta viinoa olisi oikaistava. Nais- set, kun me kohotaa tietoisuuteen, niin olot paranevat.

AINA H.

SANANEN NAISILLE.

Harmillinen kysymys kautta alko- jen on ollut kysymys — naisista.

Pyhät miehet ja "hurskaat isät" ovat kysymystä pohjineet ja kiihke- ästi keskustelleet naisen "ihmisyy- destä".

Sanotaan eräänkin kiihkeän kes- kustelun tuloksena olleen että: vii- sas ja jumallinen kirkkoisä mietti- tyään juhlallisesti ja kauan tuota pulmallista kysymystä — naisista, päätti vihdoin: "Naisen sukupuoli ei ole virhe itseessään, vaan on se luon- non seikka, josta naisia semmoisina ei voi soimata."

Kuinka monta eri lausuntoa on- kaan sen järeistä naisesta sanottu: milloin on pidetty tarpeettomana nai- sen oppia lukemaan, milloin kielletty häneltä pääsy kouluihin, yliopistoihin ja virkoihin. Vielä tänä päivänä tais- televat naiset vimmatusti portin ta- kana, saadakseen itselleen äänioikeu- den. Naisen suurin rikos on ollut hänen tiedonhalunsa. "Tiedonhalu" on juuri se, joka muka kuolemankin on ihmisille saattanut.

Huntu pois kasvotilla ja pää pys- tyssä tahtoo-jo nykyajan nainen as- tuu miehen rinnalla. He vaativat oi- keuksia, jotka kuuluvat älykkäille ih- misille — oikeuksia itsensä kautta.

"Hän hylkää taikauskon lutut, eikä tyydy ajatuksen kiitkyeseen."

Hän näkee tiedon saavuttamisen korkeaksi juhla-ateraksi ja kärsii siltä että naiset vielä tyytyvät ate- riaan alimmalla pöydällä. Voima- kas herätysshuoto soi aina, mutta eri- läänkin juuri tänä aikana, jolloin naisten päivää vietetään ympäri A- merikan. Tuhansille naisille naisten- päivänä julistetaan herätysshuotoja. Herätysshuodot tulevat niissä sadoissa puheissa, joita pidetään kaikkialla ja myöskin painetuissa sanassa. Ja

sana on kuin isku, joka herättää unisimmatkin ihmiset.

Naisten päivää viettivät Fort Brag- ginkin naiset ensi sunnuntaina tk. 25 p:nä.

Kaikki naiset saapua osaa otta- maan ja läsnäolollamme kunnioitta- maan meille omistetun päivän viet- toon.

Sisäänpääsy vapaa.

MANDI MAKI.

BERKELEY, CAL.

Naistenpäivää vietetään täällä 25 p. tätä kuuta. Ohjelmaa tulee olemaan arvokas ja monipuolinen, muun muas- sa näytellään kappale "Kirkon kuk- kaset", joka on kahdessa näytökses- sä. Ohjelmaa alkaa puoli kahdeksan illalla, ja sisäänpääsy on 10 senttiä.

Nuorisoliiton perustava kokous pit- olla eilen, mutta ei voitu pitää siksi, että ei saapunut tarpeeksi osanot- taja. Se siirrettiin 22 päivään. Toi- vottavasti silloin tulee niin paljon ihmisiä, että edes päästään alkuun, uskon että se menestyy täällä, kun- han ensin vain saadaan se henkil- lä.

Näytelmäseura harjoittelee "Eliinan surmaa" ja "Tukkijoella", jotka molemmat tullaan näyttelemään ensi- kuussa. Päiviä en vielä tiedä, mut- ta katsokaa ilmoituksia Toverista.

Maaliskuun 4 p. vierailivat täällä taas Friseon toverit kappaleen kans- sa, sen nimi on "Viimeinen ponnis- tus". Jokainen tietää minkä arvoimen tämä kappale on, siksi en siitä sen enempiä puhukaan. Esitys alkaa kel- lo 4 iltapäivällä.

SIRKKA.

LUDLOW, VT.

Ei näy koskaan kirjoituksia täällä Ludlowista. Ollisi se hauskaa nähdä kukaan kirjoituksia omalta paikka- kunnalta.

Osastomme toiminta on niin pientä, kun on niin vähän suomalaisia tääl- lä kaupungissa. Ja farmarit eivät vä- litä tohista tai edes yhtyä osastoon jäseneksi, niin toivottavag kuin se ol- siin, että he yhtyisivät meidän kanssamme käsi kädessä viemään si- tä yhteistä asiaamme eteenpäin. Jos olisi innostusta niin ei sitä estäisi matkan pituudet. Ajellaan sitä mu- tenkin kylässä. Se lisäisi meille kau- punkilaisille enemmän innostusta kun saisimme edes ihmätalaisyuk- siin enemmän kannatusta. Niin pal- lon kuin saa nähdä vaivaa, jos alkoo vaikka pienenkin kappaleen esittää näyttämölle, sitä ei tiedä muut kuin ne, jotka joutuvat vuokrahuoneissa llaama pitämään ja niitä välineitä edestakaisin luahaamaan. Ja monesti kly, että menee huoneen vuokraan kaikki mitä sillä vaivalla on kokoon saanut.

Koetetaanpas Ludlowin ja ympäris- tön naiset (ja ehkä se ole miehil- täkkään kielletty) kirjoittaa Toveritta- reen, niin tämä lehti tulisi vielä tutummaksi meille, ja samalla oppi- simme ja kasvattaisimme itseämme rohkeaksi, että voisimme paperille kirjoittaa mitä ajattelemme.

Toivon Toverittarelle yhä enemmän tilaajia ja kannattajia. Tukemalla To- veritarta saamme sen monipuolisem- maksi ja tarkotustaan vastaavam- maksi.

Pärsä ELLEN KORPELA.

Kuparisaarella

(Jatk. edell. n:roon)

Vallinmäki — Calumet & Hee- lan nykyiset omistajat eivät ole panneet näihin kaivantoihin Jee- suksen senttiä. Maat varastettiin hallitukselta ja sitten nämä var- kaat perustivat osakeyhtiön ja merkitsivät itselleen enemmän puolen osakkeista, että kontrolli jäi heidän käsiinsä, loput, noin yhden ja neljännesmiljoonan e- destä myytiin sitten verrattain vähävaraisille ihmisille. Sillä a- lettiiin sitten kaivannot. Ja kun maa oli rikasta ja työ halpaa, alkoi se heti tuottamaan voittoa.

Työläisten työn tuottamalla voi- tolla on sitten avattu yhä uusia ja uusia safteja, työläisten työn tuottamalla voitolla on rakennet- tu kaivantorakennukset, myllyt, sulimot ja työläisten asunnot, työläisten työn tuottamalla voi- tolla on ostettu seitsemän muun tämän alueen parhaan kaivannon osakkeitten enemmistö Calumet & Heelan miesten käsiin, että on saatu kontrollivalta niihin, työ- läisten työn tuottamasta voitosta on jaettu 120 miljoonaa dol- laria voitto-osuutta, sellaisille o- sakkeitten omistajille, jotka eivät ole mitään sijoittaneet näitten kaivantojen avaamiseen ja nuo alkuperäiset sijoittajat on jo ai- kaa ostettu ulos myöskin työläis- ten työn tuottamalla voitolla.

Kyllä meillä työläisillä olisi siis aivan täysi siveellinenkin oikeus, kaikkien inhimillisten ja jumalai- listen lakien mukaan ottaa nämä kaivannot kokonaan yhteiskun- nalliseksi omaisuudeksi ja ot- taan yhteiskunnan kontrolli työläisten käsiin, kun- ten me sosialistit vaadimme, mutta siitä kuitenkaan ei ole ky- symys tällä kertaa. Tämä unio- vaatii ainoastaan parempaa palk- kaa ja parempia työehtoja, ja siitä ei toki liene muuta kuin yksi mieli että nämä osakkeitten omistajat sen joutavat maksaa, kun kerran kaivannot tuottavat miljoonia voittoa vuosittain.

(Eemeli tulee päivälliskannu käsivarressa.)

Vallinmäki — (ojentaa käten- sä Eemelille nousematta ylös) — Mitäs meidän reippaille tramma- ri pojille kuuluu?

Eemeli — Kurjaa kuuluu! Yk- si mies taas murhattiin ja vielä minun työtoverini.

Vallinmäki — Älä hemmetis- sä! Ja miten sinä pääsit, ettet mennyt samassa kyydissä?

Eemeli — Satuini juuri lähte- mään asettamaan kiviä vaunun- keulaan kun vaunun takaa, jossa työkuoppali oli, tulla romahti koko kasa kiviä ja vei miehen kerrasaan liemeksi.

Useat yht'aikaa — Oliko hän suomalainen?

Eemeli — Oli, Honkas-Matti.

Useat — Honkas-Matti! Niin nuori ja komea poika.

Vallinmäki — Menipä liian hyvä mies meidän vielä muuten- kin pienestä luokkataistelijain armeijasta.

(Alma ja pastori tulevat.)

Alma — Onko taas joku kuollut kaivannossa, vai kuu- lummeko me väärin tuonne toi- seen huoneeseen?

Eemeli — Kuoli minun työ- kumppaniin Matti Honkanen.

Alma — Voi hyvä jumala sentään! Minkälaisissa paikois- sa ihmisten pitää leipäänsä tie- nata. Miten sinä pelastuit?

Eemeli — Satuini juuri lähte- mään pois siltä kohdalta, jossa kivet putosivat.

Alma — Sepä oli onni.

Pastori — Jumala tahtoi vielä antaa armonaikaa Eemelille.

Fränkki — Missä te olitte? Taisitte olla meidän työpaikas- samme?

Eemeli — Niin olimme. 52 levinin eteläpuolella.

Fränkki — Pappi ehkä on oi-

keassa. Jumala on tainnut sääs- tää Eemelin hengen, mutta me Aapelin kanssa olemme säilyt- täneet omamme, kun emme men- neet yhtiön voitonhimon uhriat- tarille. Me olemme nyt jo toi- sen työvuoron olleet poissa työs- tä siksi, kun tiesimme, että siel- lä jotain sellaista tulee tapahtu- maan.

Pastori — Yhtiötä ollaan ai- na valmiit syyttämään, vaikka minusta näyttää, että tässäkin tapauksessa on Fränkki itse e- nemmän syyllinen kun yhtiö. Koska te tiesitte paikan vaaral- liseksi, niin miksi ette sanoneet sitä myöskin toisille. Esimer- kiksi Eemelille.

Fränkki — Sillä tavalla näyt- tää ainoastaan papille, jonka vaar- allisiin tehtäviin on poltella si- kaareja yhtiön komtorissa, kun hän käy Lambertille kielittele- mässä ketkä miehistä kuuluvat unioniin.

Vallinmäki — Älkäämme lou- katko toisiamme tarpeettomasti, puhukaamme sen sijaan asioista. Pastori ei ehkä tiedä tai ei ole tietävinään että miehet pakoi- taan menemään vaarallisiin työ- paikkoihin, työnsä ja samalla lei- pänsä menettämisen uhalla.

Pastori — Kyllä minusta sit- tenkin kaikesta huolimatta tun- tuu, että jos miehet tietäisivät noitten paikkojen vaarallisuuden, niinkuin ne aina jalestapain ke- huvat sen tietäneensä, niin kyl- lä ne enemmän antaisivat työ- paikkansa mennä kun henkensä.

Vallinmäki — Minä myön- nän kyllä, että jos miehet edeltä- päin tietäisivät, että minä päivä- nä tai yönä se tapaturma itse kutakin kohtaa, niin ei suinkaan ne sillä kertaa lähtisi, mutta kun toimeentulo on tienattava ja kun kaikki työpaikat ovat vaarallisia, kun yhtiöitten ei ole mitään pak- koa valvoa miesten turvallisuut- ta, kun ei ole voimakkaita unioi- ta, jotka siihen pakottaisivat, ei- kä myöskään työläisten edustajia lainlaatikunnissa siinä määräs- sä, että saataisiin tehokkaita työväen lakeja, niin yhtiöt luon- nollisesti eivät läitä niitä omasta aloitteestaan, koska ne vähentäi- sivät voitto-osuutta, niin miesten täytyy aina vain päivä päivältä lähteä töyössä, että ehkä sattuu säilymään.

Eemeli — Kyllä mekin tie- simme että se paikka oli vaaral- linen.

Pastori — No, jos tiesitte, niin siinä tapauksessa olette itse syylliset.

Eemeli — Kyllä me sanoim- me työnjohtajalle ettemme mene siihen paikkaan, että se on hen- genvaarallinen, mutta työnjohta- ja alkoi kanteasti kiroamaan, et- tä suomalaiset tahtovat kaikki olla paaseja ja hän panee ne pois joka yhden ja ottaa sellaisia työ- läisiä, jotka menevät sinne, mi- hin hän käsklee. Lopuksi sanoi hän meillä olevan kaksi ehtoa, mennä sinne niihin hän on käs- kenyt tai sitten konttoriin otta- maan palkkanne.

Fränkki — No mitäs papista tuntuisi, jos niin sanottaisiin? Kuka on enempi syyllinen Hon- kas-Matin kuolemaan, minä vai- ko yhtiö?

(Jatk.)